

NOSTÀLGIES

Aurora Duerto Mairal

Narcís Oller. Estic buscant una novel·la de Narcís Oller. Llegiré alguna cosa d'aquest escriptor, el nom del qual té el meu nou centre de treball a Valls. És l'estiu de 1995 i estic molt il·lusionada amb el meu primer destí com a professora de llengua i literatura castellana en un institut. Trobo *Pilar Prim* i la rellegeixo amb uns altres ulls i una altra mentalitat. M'agrada aquesta novel·la realista amb un cert toc romàntic. Coneixia l'escriptor Narcís Oller gràcies a la seva amistat amb una de les meves escriptores favorites, doña Emilia Pardo Bazán. Això pinta molt bé! Un institut amb el nom d'un escriptor realista del segle XIX!

Els edificis. Al setembre arribo a Valls, plaça del Quarter. L'Institut, situat en un vell edifici que havia servit per a tot, fins i tot de caserna, no m'és indiferent observat des de fora; des de dins, tampoc: el vestíbul amb la garita de consergeria, l'escala de graons desgastats, el corredor del primer pis amb els seus finestrals, la sala de professors i el seu balcó cap a la plaça, la preciosa biblioteca, la sala d'actes irrepetible, el pati... I les aules, cada una diferent de l'altra, vingudes de no sé quines reformes, alguna amb el buit d'una llar de foc, altres amb sinuositats impossibles, amb armaris encastrats en racons gairebé inaccessibles i... les torres! Durant l'últim curs a l'antic Narcís Oller, vaig tenir la sort d'impartir-hi classe: quina meravella talaïar des d'allí les teulades!, quin fred a l'hivern!, que prop del cel! No era gens difícil parlar de literatura entre aquelles parets, l'ambientació ja la tenia i els Lope, Quevedo i companyia no es resistien... I arriba el trasllat al nou i actual edifici del Narcís Oller, que el 2002 era això, nou i necessitat que passessin els cursos perquè les seves parets absorbissin els murmurs i els crits, les rialles i les llàgrimes, els cops de porta, les petjades, la vida, pàtina obligada per afermar la seva personalitat com a edifici. I com a símbol de la unió entre els dos Narcís, a més de les persones, dels llibres i els arxius, el sofà granat del vell institut s'instal·la en un dels despatxets del flamant edifici.

Les persones. Des del primer instant, en aquells meus primers dies de setembre de 1995, m'hi sento molt bé a l'Institut. Recordo l'amabilitat dels conserges, de les secretàries i dels meus companys. I recordo els claustres i les discussions amb el balcó obert i els fumadors allí, en el cru hivern o en els dies calorosos; i la Castanyada i les paelles de la Setmana Cultural i alguna actuació espectacular dels professors en facetes esportives o en concerts de rock, i Sant Jordi i Cervantes i els concursos literaris. I recordo el Comènius, les reunions, el contacte amb altres professionals europeus, els finlandesos, les italianes i les gregues, tant que he pensat en aquests dies d'inquietud en aquestes darreres! I les anades i vingudes des de Tarragona, les converses en els cotxes, les rotondes peraltades, els sopars i les calçotades... I arriba la celebració del 50è aniversari de l'Institut i la comissió d'activitats i festes es posa en marxa i són uns dies inoblidables d'actes, de cafè i pastes, de cava, d'escrits i fotos... I anem a Barcelona a veure teatre i alguna exposició; o a Madrid, al Prado i a les Corts; que fem intercanvi amb els italians...

Asseguts davant meu, distingeixo els alumnes. Quants? No acostumo a aprendre'm els cognoms, m'agrada cridar-los pel seu nom. Des de la distància que marca el pas del temps els recordo bones persones, alguns més ganduls, altres més xerraires, aquell amb molt de geni, l'altra més tímida. Em fa il·lusió saber-ne alguna cosa: molts em resolen problemes des de les seves feines, a alguna me la trobo passejant per la platja, d'altres en tinc notícies pels seus pares, d'aquell altre perquè em para pel carrer, a d'altres les veig a la tele... una és periodista; l'altra, actriu.

Adéu i fins aviat. El juny de 2007 acabo el curs al Narcís Oller. Al setembre, ja no hi tornaré. La carretera i les seves rotondes en tenen la culpa. M'han concedit el trasllat a Tarragona, a un altre institut amb altres companys i altres alumnes. Però no és un adéu definitiu, sempre que puc, hi torno, perquè entre les meves volences, en un lloc especial, hi ha el Narcís Oller.